

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap
Institutionen för språk och litteratur

1SV21U Barns tidiga språk-, läs- och skrivutveckling, 15
högskolepoäng

Children's early language acquisition and reading and writing
development, 15 credits

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd av Organisationskommittén 2009-09-15

Kursplanen gäller från och med vårterminen 2010

Förkunskaper

Lärarexamen.

Förväntade studieresultat

Efter avslutad kurs skall de studerande:

- kunna beskriva generella drag i små barns språkutveckling, från de första språkljuden till byggandet av meningar
- kunna redogöra för grundläggande begrepp och teorier
- ha kunskap om hur barns språkutveckling kan stimuleras genom olika former av undervisning
- ha kunskap om dokumentation av barns språkinläring
- kunna genomföra mindre studier av barns språkutveckling
- ha tillägnat sig grundläggande kunskaper om läs- och skrivinläring hos barn före och under de första skolåren
- ha kunskaper om psykologiska och specialpedagogiska faktorerens betydelse för inläringen.

Innehåll

Kursen har två delar: *Små barns språkutveckling* resp. *Barns tidiga läs- och skrivutveckling*. Med utgångspunkt från kursdeltagarnas didaktiska och praktiska erfarenheter ska förståelse och kunskap om språk-, läs- och skrivutveckling fördjupas så att de utifrån ett vetenskapligt förhållningssätt ska kunna leda, stödja och stimulera barns språkliga utveckling.

Delkurs 1. Små barns språkutveckling (7,5 hp)

Delkursen ger en introduktion till små barns språkutveckling. Såväl själva

inlärningsprocessen som det vetenskapliga studiet av denna process behandlas. Kursen fokuserar främst på barns förstaspråksutveckling men berör även tvåspråkighet, andraspråksinläring och språkföräring. Språkutveckling på olika nivåer – ljudstruktur, ordförråd och grammatik – studeras, och en mindre undersökning av barns språk genomförs.

Delkurs 2. Barns tidiga läs- och skrivutveckling (7,5 hp)

Delkursen behandlar kartläggning av barns läsutveckling och metoder i den tidiga läsinläringen. Psykologiska och specialpedagogiska faktorerens betydelse för läroprocessen studeras och en inledning till läs- och skrivsvårigheter ges.

Styrdokumentens roll för undervisning, bedömning och betygssättning, betydelsen av elevers kulturella bakgrund och genus samt användningen av IKT i undervisningen, kommer att ingå som integrerade delar med kursens ämnesteorier.

Undervisningsformer

Kursen löper huvudsakligen på distans, med stöd av en webbaserad lärplattform. Undervisning ges även genom enstaka träffar på campus i form av föreläsningar, seminarier och gruppövningar. För vissa av läraren angivna moment gäller att närvaro är obligatorisk.

Examinationsformer

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. Minst 7,5 högskolepoäng måste ha delkursbetyget Väl godkänd för att slutbetyget ska bli Väl godkänd.

Examinationen sker via hemtentamen, paper och/eller redovisningsuppgifter.

För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Litteraturlista

Delkurs 1 Små barns språkutveckling (7,5 hp)

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94. 1994. Skolverket. 15 s.

Läroplan för förskolan Lpfö 98. 1998. Skolverket. 10 s.

Abrahamsson, N. & Hyltenstam, K. 2003. "Barndomen – en kritisk period för språkutveckling?" I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur, s. 29-56. 28 s.

Bruce, B. 2003. "'Bokstavsbarne' och bokstäverna." I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur, s. 253–274. 22 s.

Hammarberg, B. 2004. "Teoretiska ramar för andraspråksforskning". I: Hyltenstam, K & Lindberg, I (red.). *Svenska som andraspråk i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur, s. 25–78. 54 s.

Håkansson, G. 1998. *Språkinläring hos barn*. Studentlitteratur. 132 s.

Nettelbladt, U. & Reuterskiöld Wagner, C. 2003. "När samspelet inte fungerar – pragmatisk språkstörning." I: Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). *Barn utvecklar sitt språk*. Studentlitteratur, s. 173–193. 21 s.

O'Grady, W. 2005. *How children learn language*. Cambridge University Press. 240 s.

Söderbergh, R. 1988. *Barnets tidiga språkutveckling*. Gleerups, s. 9–109. 100 s.

Waldmann, C. 2008. *Barns uttalsutveckling*. Institutionen för humaniora, Växjö universitet. 9 s.

Waldmann, C. 2008. *Rätt ord på rätt plats*. Institutionen för humaniora, Växjö universitet. 15 s.

Waldmann, C. 2008. *Hur erövrar barn ett språk?* Institutionen för humaniora, Växjö universitet. 14 s.

Delkurs 2 Barns tidiga läs- och skrivutveckling (7,5 hp)

Druid Glentow, B. 2006. *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter*. Natur och Kultur, kap 3, 4 och 8. 150 s.

Elbro, C. 2004. *Läsning och läsundervisning*. Liber. 239 s.

Frost, J. 2002. *Läsundervisning*. Natur och Kultur, kap 1–10. 190 s.

Lundberg, I. 2002. *Konsten att läsa faktatexter*. Natur och Kultur. 46 s.

Lundberg, I. & Herrlin, K. 2005. *God läsutveckling. Kartläggning och övningar*. Natur och Kultur. 80 s.

Stadler, E. 1998. *Läs- och skrivinlärning*. Studentlitteratur. 104 s.

Taube, K. 2001. *Läsinlärning och självförtroende*. Prisma. 131 s.

Thornéus, M. 2000. *På tal om språk*. Liber. 72 s.